

stingen biedt opiniërende artikelen (bij voorkeur maximaal 400 woorden) en brieven (maximaal 300 woorden). Redactie: Karin Jusek, Hans Schlaghecke, Henk Snyders, Rijk Timmer, 020-5928700, 020-5928701. Adres: Optiekredactie, postbus 216, 1000 AE Amsterdam, fax 020-5928700, @fd.nl. Auteurs geven toestemming hun artikel ook te publiceren in elektronische media van voorkeur met een foto van de auteur. Stuur daartoe een foto mee met het artikel.

Rechter kan boete bij inkeer verlagen

**Frits Barnard en
Rien van Dieren**

Nieuwe successen meldt de demissionaire minister van Financiën in een brief van begin juni aan de Tweede Kamer. Nieuwe successen en opsporingstechnieken in de strijd tegen het zwartsparen die hij met zoveel verve voert. Onder dreiging van onder andere 30% boete per 1 juli 2010 bij inkeer, gaan nu ook de grotere zwartsparenders door de knieën. Maar klopt dat wel, die 30%? Enkele relativerende kanttekeningen.

Wie inkeert van foutieve aangiften die — kort gezegd — nog geen twee jaar geleden gedaan zijn, kan dat nog steeds boetevrij doen. De financiële pijn van inkeer zit vrijwel altijd in oudere jaren, zodat deze uitzondering maar beperkt soelaas biedt.

De boete wordt beleidsmatig maximaal 30% bij inkeer. Dat percentage staat niet in de wet. Inspecteurs moeten van die 30% uitgaan, maar de rechter is er niet aan gebonden. In de wet staat alleen maar dat inkeer een 'strafverminderende omstandigheid' is. De rechter moet van geval tot geval bekijken wateen passende straf (boete) is en vervolgens een korting geven voor het feit dat er sprake is van inkeer en niet van ontdekking door de Belastingdienst.

Daarbij kan de rechter de door de belastinginspecteur opgelegde boete (stel 30%) niet verhogen. Wie de 30% boete krijgt opgelegd kan dus risicoloos naar de rechter om te kijken of die in de concrete omstandigheden van het geval lager uitkomt. Zolang er geen vaste rechtspraak is ontstaan, heeft het zin dit uit te testen.

Fiscaal boeterecht is een soort strafrecht. In het strafrecht gelden twee belangrijke regels. Ten eerste kan een gedraging niet achteraf

strafbaar worden gesteld. En ten tweede kan achteraf iemand geen zwaardere straf krijgen dan de straf die gold toen hij de gedraging beging. Die regels zijn ook terug te vinden in het Europese verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (artikel 7 EVRM) en het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en politieke rechten (artikel 15 Bupo).

Tot 1 januari jongstleden kon straffeloos (boetevrij) ingekeerd worden. Als iemand nu — na 1 januari 2010 — inkeert van gedragingen (zeg foutieve aangiften) gedaan voor die bewuste datum, kan hij zich dan beroepen op deze verdragen?

De gedachte is dan: tot 1 januari 2010 was foutief aangifte doen beboetbaar mits er geen sprake was van inkeer. Met ingang van 2010 is dat ook voor de gevallen van voor die datum de praktijk geworden: mits er geen sprake is van tijdige inkeer. De strafbaar/beboetbaar gestelde gedraging is dus achteraf aangepast en dat mag niet.

Bij de laatste grote wijziging van het fiscale boeterecht (1998) is door de wetgever nog uitgebreid aandacht besteed aan de overgang van het oude naar het nieuwe systeem, en daarbij is benadrukt dat door de systeemwijziging oude gevallen wel beter maar niet slechter af konden worden. Juridisch is hier de vraag of materieel gesproken de inkeerregeling als een onderdeel van de omschrijving van de beboetbare gedraging kan worden gezien. Wie het zeker weet mag het zeggen, maar nu de eenmaal opgelegde boete toch niet verhoogd kan worden door de rechter, is het de betrekkelijk geringe moeite waard de gang naar de rechter te maken.

**Frits Barnard is verbonden aan
Deloitte Belastingadviseurs bv
en Rien van Dieren aan CMS
Derks Star Busmann.**